

Kodeks Etyki AUSIT został przetłumaczony na język polski przez członków polskiej organizacji zrzeszającej tłumaczy ustnych i pisemnych POLSIT.

Członkami grupy roboczej, w porządku alfabetycznym, byli:

Katarzyna Bebejewska
Agnieszka Domański
Lucyna Dymorz-Bąk
Andrzej Kozłowski
Magdalena Livingstone
Irena Naharnowicz
Tatiana Ślęzak
Barbara Steinberg
Hania Zysnarska

Edycja końcowa:
Teresa Gościńska

Listopad 2012

Kodeks Etyki i Postępowania AUSIT

Wprowadzenie

Wprowadzenie

Preambuła

Kodeks Etyki

Kodeks postępowania: Obowiązki wobec usługobiorców

Problemy regulaminowe specyficzne dla tłumaczy pisemnych

Problemy regulaminowe specyficzne dla tłumaczy ustnych

Wprowadzenie

Kodeks Etyki AUSIT został po raz pierwszy opracowany jako regulamin na początku lat dziewięćdziesiątych. Został on następnie zatwierdzony w rozszerzonej formie na Krajowym Walnym Zgromadzeniu (NAGM) w 1995 roku, a przez następne 15 lat służył pomocą AUSIT i szerszemu środowisku zawodowemu. Wiele zagranicznych instytucji edukacyjnych i organizacji zawodowych wykorzystywało go jako punkt odniesienia lub wzorzec dla swoich własnych kodeksów.

Jednakże zmiany w branży tłumaczeń pisemnych i ustnych oznaczają również zmianę w zakresie wymogów Kodeksu Etyki. Pod koniec 2010 r. AUSIT przyjął propozycję Monash University dotyczącą utworzenia wspólnej grupy roboczej AUSIT/Monash w celu dokonania przeglądu Kodeksu Etyki, z przyznaniem środków finansowych dla dr. Uldis'a Ozolins'a jako jej lidera. Po dwunastu miesiącach, gdy środki finansowe zostały wyczerpane, przewodnictwo przejął Christian Schmidt, aby doprowadzić projekt do końca... W pewnym momencie w trakcie procesu dokonywania weryfikacji poproszono również o pomoc wszystkich członków AUSIT oraz przedstawicieli wszystkich obszarów branży tłumaczeń pisemnych i ustnych.

Członkami grupy roboczej, w porządku alfabetycznym, są:

Dr Meredith Bartlett, edukatorka i tłumaczka języka migowego, była przewodniczącą ASLIA Vic, obecnie przewodniczącą AUSIT's VicTas Branch

Vesna Boglev, członkini AUSIT, kierownik ds. tłumaczeń ustnych, badań i szkoleń w Health Language Services, South Western Sydney Local Health District

Adolfo Gentile, praktyk i członek-założyciel AUSIT, który był pierwszym australijskim profesorem zwyczajnym w zakresie tłumaczeń (Deakin University); były prezes FIT i były przewodniczący zarządu NAATI

Eva Hussain, była wiceprezes AUSIT i była przewodniczącą AUSIT VicTas Branch; tłumaczka ustna i pisemna, która prowadzi własną firmę świadczącą usługi językowe

Dr Uldis Ozolins, naukowiec, autor wielu publikacji na temat tłumaczeń pisemnych oraz ustnych w Australii i na świecie oraz wykładowca na kilku australijskich uniwersytetach

Christian Schmidt, absolwent Uniwersytetu w Heidelberg'u, który obecnie prowadzi biznes w zakresie tłumaczeń i edycji w Adelaide.

Konsultanci: Dr Jim Hlavac i prof. Rita Wilson z Monash University
Barbara McGilvray, niezależna tłumaczka i edukatorka.

AUSIT National Council pragnie wyrazić swoje serdeczne podziękowania dla Christian'a i Uldis'a za kierowanie grupą dokonującą przeglądu oraz dla wszystkich członków grupy za ich cenny wkład.

Barbara McGilvray
AUSIT National Vice President

Preambuła

Kodeks Etyki i Postępowania AUSIT ma na celu regulowanie profesjonalnego postępowania członków AUSIT, Australijskiego Instytutu Tłumaczy Ustnych i Pisemnych.

Instytut AUSIT został założony w 1987 r., kiedy Krajowy Urząd ds. Akredytacji Tłumaczy Ustnych i Pisemnych (NAATI) wezwał tłumaczy, nauczycieli i rządowych przedstawicieli dostawców usług tłumaczeniowych z całej Australii na spotkanie w Canberra w celu stworzenia krajowego stowarzyszenia zawodowego. Utworzenie AUSIT stanowiło historyczny krok w rozwoju struktury tłumaczeń ustnych i pisemnych w Australii i Nowej Zelandii, który objął również krajowe normy dotyczące akredytacji i kwalifikacji, powszechne usługi językowe, specjalistyczne kształcenie i przestrzeganie Kodeksu Etyki i Postępowania.

Pierwotny Kodeks Etyki AUSIT został ukończony w 1995 r., kiedy został zatwierdzony przez NAATI i przyjęty przez AUSIT na Krajowym Dorocznym Walnym Zgromadzeniu (NAGM). W 1996 r. został przedstawiony Międzynarodowej Federacji Tłumaczy na Światowym Kongresie zorganizowanym przez AUSIT w Melbourne. NAATI zatwierdza Kodeks Etyki AUSIT jako podstawę profesjonalnego postępowania osób posiadających uprawnienia NAATI, to znaczy każdego, kto posiada akredytację lub uznanie NAATI.

Ta zaktualizowana wersja Kodeksu Etyki i Postępowania AUSIT została napisana w 2012 roku w uznaniu dla znacznego rozwoju i dywersyfikacji branży w Australii oraz rosnącego zainteresowania kwestiami etycznymi w tłumaczeniach ustnych i pisemnych na całym świecie. Międzynarodowe uznanie statusu tłumaczy ustnych i pisemnych staje się jeszcze ważniejsze, gdyż osiągają oni większe znaczenie za pośrednictwem mediów, spraw międzynarodowych i lokalnych kwestii politycznych, co prowadzi do większej kontroli standardów.

Zaktualizowany Kodeks został przyjęty przez NZSTI, krajowe stowarzyszenie tłumaczy ustnych i pisemnych w Nowej Zelandii (założone w 1985 r.) na Dorocznym Walnym Zgromadzeniu (AGM) w 2012 roku.

Zawód tłumacza ustnego i pisemnego w Australii jest częścią globalnego zawodu, który jest coraz bardziej zainteresowany rozwiązywaniem problemów etycznych wykraczających poza granice państwowe, takich jak ochrona tłumaczy oraz tłumaczeń (Deklaracja Nairobi UNESCO i Karta Tłumacza Międzynarodowej Federacji Tłumaczy), ochrona tłumaczy ustnych na obszarach dotkniętych konfliktem lub praw osób do usług tłumaczeń ustnych i pisemnych w trakcie sądowego postępowania karnego.

W Australii wiele agencji, instytucji, dostawców usług językowych oraz odbiorców usług tłumaczeń ustnych i pisemnych wymaga obecnie od współpracujących z nimi praktyków – niezależnie od tego, czy są członkami AUSIT, czy nie – przestrzegania niniejszego Kodeksu Etyki. Jest on uznawany za ustanawiający ogólny standard w zakresie tłumaczeń ustnych i pisemnych.

Podsumowując, Kodeks zobowiązuje członków do:

- zachowania profesjonalnego dystansu, bezstronności, obiektywizmu i poufności
- dążenia do doskonałości poprzez ciągły, regularny rozwój zawodowy
- odmawiania prac przekraczających ich kompetencje
- promowania warunków pracy, relacji i zrozumienia ról, które ułatwiają współpracę i świadczenie wysokiej jakości usług
- przestrzegania procedur dotyczących rozwiązywania sporów

Klienci lub inne strony, które pracują z tłumaczami ustnymi i pisemnymi, powinny zgłaszać do AUSIT wszelkie przypadki naruszenia niniejszego Kodeksu. AUSIT posiada procedury rozpatrywania takich skarg, podobnie jak wiele agencji lub instytucji, które korzystają z usług tłumaczy ustnych i pisemnych, i wymagają od swoich praktyków przestrzegania Kodeksu AUSIT.

AUSIT zachęca również oraz będzie pomagać organizacjom, mającym szczególne wymagania instytucjonalne lub operacyjne dotyczące tłumaczy ustnych i pisemnych do opracowania własnych przewodników lub protokołów dobrych praktyk właściwych dla danej organizacji, które mogą być użyte jako uzupełnienie niniejszego Kodeksu.

Kodeks Etyki AUSIT określa wartości i zasady, którymi kierują się osoby zajmujące się tłumaczeniami ustnymi i pisemnymi w praktyce. Powiązane **problemy regulaminowe Kodeksu Etyki i Postępowania specyficzne dla tłumaczy pisemnych i ustnych** stanowią dla nich ramy, z których mogą korzystać osoby zawodowo zajmujące się tłumaczeniami ustnymi i pisemnymi podczas dokonywania oceny w swojej praktyce. Nie mają one stanowić wyczerpującej listy sytuacji i okoliczności, które mogą obejmować przestrzeganie i niestosowanie się do **Kodeksu Etyki**. Etyczne praktyki tłumaczenia ustnego i pisemnego wymagają osądu i zrównoważonego podejmowania decyzji w konkretnym kontekście. Tłumacze ustni i pisemni, którzy zobowiązują się do wykonywania zawodu zgodnie z **Kodeksem Etyki**, przyjmują do wiadomości, że za nieprzestrzeganie przepisów będą odpowiedzialni za swoje postępowanie zgodnie z procedurami AUSIT.

Poniższe wartości i zasady będą stanowić podstawę naszego wykonywania tłumaczeń ustnych i pisemnych.

KODEKS ETYKI

ZASADY OGÓLNE

1. ETYKA ZAWODOWA

Tłumacze ustni i pisemni działają przez cały czas zgodnie ze standardami postępowania i poprawności właściwymi dla celów AUSIT, Krajowego Stowarzyszenia Zawodowego Tłumaczy Ustnych i Pisemnych.

Objaśnienie: Tłumacze ustni i pisemni biorą na siebie odpowiedzialność za swoją pracę i postępowanie; są zobowiązani do świadczenia usług wysokiej jakości z pełnym szacunkiem oraz z zachowaniem wrażliwości kulturowej, postępując uczciwie i sprawiedliwie w kontaktach z innymi stronami oraz kolegami i koleżankami tłumaczami, a także postępując uczciwie we wszystkich praktykach biznesowych. Ujawniają wszelkie konflikty interesów lub kwestie zagrażające bezstronności. W trakcie wykonywania pracy przestrzegają wspólnej etyki zawodowej w zakresie staranności i reagowania na potrzeby innych uczestników.

2. POUFNOŚĆ

Tłumacze ustni i pisemni zachowują poufność oraz nie ujawniają informacji uzyskanych w trakcie pracy.

Objaśnienie: Tłumacze ustni i pisemni podlegają ścisłym zasadom poufności, podobnie jak osoby, z którymi pracują w dziedzinach zawodowych lub biznesowych.

3. PROFESJONALIZM

Tłumacze ustni i pisemni podejmują się tylko tej pracy, do której wykonywania są kompetentni w językach, w których posiadają kwalifikacje zawodowe poprzez szkolenia i certyfikaty.

Objaśnienie: Aby móc świadczyć usługi, tłumacze ustni i pisemni muszą mieć określony poziom wiedzy specjalistycznej w zakresie poszczególnych rodzajów pracy. Osoby pracujące z tłumaczami ustnymi i pisemnymi mają prawo oczekiwać, że pracują z odpowiednio wykwalifikowanymi osobami. Tłumacze zawsze uczciwie przedstawiają swoje uprawnienia. W przypadku, gdy formalne szkolenie lub akredytacja nie są dostępne (np. przy rzadziej używanych kombinacjach językowych oraz w nowych i powstających językach), tłumacze mają obowiązek podnoszenia i utrzymywania umiejętności poprzez własny rozwój zawodowy (patrz Zasada 8 poniżej) lub zwracają się do pracodawców, agencji lub instytucji o ich zapewnienie.

4. BEZSTRONNOŚĆ

Tłumacze ustni i pisemni przestrzegają obowiązku zachowania bezstronności we wszystkich kontaktach zawodowych. Tłumacze ustni muszą być wolni od wszelkich uprzedzeń w trakcie wymiany komunikatów między uczestnikami każdej tłumaczonej interakcji. Tłumacze pisemni nie wykazują stronniczości ani w stosunku do autora tekstu źródłowego, ani do docelowych czytelników ich tłumaczenia.

Objaśnienie: Tłumacze ustni i pisemni odgrywają ważną rolę w ułatwianiu porozumienia między stronami, które nie posługują się wspólnym językiem. Ich celem jest dokładny przekaz intencji wypowiedzi. Tłumacze ustni i pisemni nie ponoszą odpowiedzialności za to, co strony komunikują, ale jedynie za pełne i dokładne przekazanie treści wypowiedzi. Nie pozwalają, aby ich uprzedzenia miały wpływ na efekt ich pracy, jak również nie osłabiają, nie wzmocniają ani nie modyfikują przekazywanych komunikatów.

5. PRECYZYJNOŚĆ

Tłumacze ustni i pisemni kierują się swoim najlepszym profesjonalnym osądem, pozostając zawsze wierni znaczeniu tekstów i komunikatów.

Objaśnienie: Precyzyjność dla celów niniejszego Kodeksu oznacza optymalne i dokładne przetłumaczenie komunikatu na język docelowy z zachowaniem treści i intencji komunikatu źródłowego lub tekstu, bez przeoczeń czy zniekształceń.

6. PRZEJRZYSTY ZAKRES I GRANICE ROLI

Tłumacze ustni i pisemni utrzymują przejrzysty zakres i granice roli pomiędzy swoimi zadaniami, polegającymi na ułatwianiu komunikacji poprzez przekazywanie komunikatów a wszelkimi zadaniami, które mogą być podejmowane przez inne strony zaangażowane w realizację danego zlecenia.

Objaśnienie: Tłumacze ustni i pisemni koncentrują się na przekazywaniu komunikatów.

Tłumacze, w ramach swoich obowiązków związanych z tłumaczeniami ustnymi lub pisemnymi, nie angażują się w inne zadania, takie jak rzecznictwo, udzielanie wskazówek bądź porad. Nawet w przypadkach, gdy takie inne zadania są im powierzane na podstawie szczególnych ustaleń dotyczących zatrudnienia, tłumacze nalegają na uzgodnienie jasnego rozgraniczenia między tłumaczeniem ustnym i pisemnym a innymi zadaniami. W tym celu tłumacze ustni i pisemni, gdzie sytuacja tego wymaga, wyjaśniają zakres swojej roli zgodnie z zasadami niniejszego Kodeksu.

7. ZACHOWYWANIE ŚCISŁYCH RELACJI (WSPÓLPRACA ZAWODOWA)

Tłumacze ustni i pisemni są odpowiedzialni za jakość swojej pracy, bez względu na to, czy są pracownikami, czy osobami wykonującymi wolny zawód, czy też podwykonawcami agencji tłumaczeniowych. W celu wykonywania swoich obowiązków zawsze starają się zapewnić sobie właściwe warunki pracy, w tym właściwą przestrzeń fizyczną, odpowiednie wprowadzenie, jasne zlecenie i jasne protokoły postępowania, dostosowane do potrzeb i specyficznych warunków danej instytucji. Dbają o to, aby przeznaczyć odpowiednią ilość czasu potrzebnego na wykonanie pracy; dbają o oparte na wzajemnym szacunku relacje biznesowe z osobami, z którymi pracują i zachęcają ich do zapoznania się z rolą tłumacza ustnego lub pisemnego.

Objaśnienie: Tłumacze ustni i pisemni pracują w różnorodnych środowiskach o

specyficznym dla danej instytucji wymaganiach oraz w różnorodnych kręgach zawodowych i biznesowych. Niektóre z tych środowisk wymagają ścisłego przestrzegania protokołów, w których tłumacz ustny lub pisemny jest całkowicie niezależną stroną, podczas gdy inni są objęci zasadami współpracy i wspólnej odpowiedzialności. Tłumacze ustni i pisemni muszą znać te konteksty i starać się, by ludzie, z którymi pracują rozumieli ich rolę. Dla tłumaczy, którzy pracują dla danej agencji, to agencja zlecając im pracę jest jednym z ich klientów, a tłumacze zachowują podczas pracy z nimi takie same standardy zawodowe, jak w przypadku pracy z klientami indywidualnymi. Jednocześnie agencje muszą stosować odpowiednie i sprawiedliwe procedury, które doceniają i wspierają profesjonalizm tłumaczy ustnych i pisemnych.

8. DOSKONALENIE ZAWODOWE

Tłumacze ustni i pisemni stale pogłębiają swoją wiedzę i umiejętności zawodowe.

Objaśnienie: Tłumacze zobowiązują się do nieustannego doskonalenia się, uznając, że osoby, usługi i praktyki z biegiem czasu rozwijają się i ulegają zmianie. Stale doskonalą swoje umiejętności językowe i umiejętności przekładu oraz rozumienie kontekstowe i kulturowe. Są na bieżąco z postępem technologicznym istotnym w ich zawodzie w celu dalszego świadczenia swoich usług na wysokim poziomie. Osoby wykonujące zawód tłumacza w językach, w których nie ma standardowego szkolenia lub poświadczenia kwalifikacji, mogą być zmuszone do samodzielnej oceny, utrzymywania i aktualizacji swoich standardów.

9. SOLIDARNOŚĆ ZAWODOWA

Tłumacze ustni i pisemni szanują oraz wspierają kolegów wykonujących ten sam zawód, jak również podtrzymują poważanie i zaufanie do zawodu tłumacza ustnego i pisemnego.

Objaśnienie: Tłumacze są lojalni wobec zawodu w stopniu wykraczającym poza ich własny, osobisty interes. Wspierają oraz promują interesy zawodowe i swoich kolegów i koleżanek tłumaczy oraz okazują sobie wzajemną pomoc.

KODEKS POSTĘPOWANIA

Obowiązki wobec usługobiorców

1. Etyka zawodowa	
<p>1.1 Tłumacze ustni i pisemni postępują uczciwie oraz zachowują niezależność przez cały czas.</p> <p>1.2 Tłumacze ustni i pisemni podejmują odpowiednie przygotowania do wszystkich zleceń.</p> <p>1.3 Tłumacze ustni i pisemni realizują zadania, które przyjęli, chyba że nie są w stanie tego zrobić ze względów etycznych (patrz 3.4 i 4.2 poniżej).</p> <p>1.4 Tłumacze ustni i pisemni przestrzegają terminów spotkań oraz terminów realizacji zleceń lub niezwłocznie informują klientów o wszelkich utrudnieniach.</p> <p>1.5 Tłumacze ustni i pisemni nie sprawują władzy nad klientami ani nie wywierają na nich wpływu.</p> <p>1.6 Tłumacze ustni i pisemni nie żądają ani nie przyjmują gratyfikacji ani innych korzyści. Mogą jednak przyjmować typowe drobne prezenty w określonych kontekstach kulturowych.</p>	Zasada etyczna: Tłumacze ustni i pisemni działają przez cały czas zgodnie ze standardami postępowania i poprawności właściwymi dla celów AUSIT, krajowego stowarzyszenia zawodowego tłumaczy ustnych i pisemnych.

2. Poufność	
<p>2.1 Tłumacze ustni i pisemni podlegają ścisłym zasadom poufności, podobnie jak osoby, z którymi pracują w dziedzinach zawodowych lub biznesowych.</p> <p>2.2 Tam, gdzie wymagana jest praca zespołowa, etyczny obowiązek zachowania poufności rozciąga się na wszystkich członków zespołu i/lub agencji.</p> <p>2.3 Osoby wykonujące zawód tłumacza nie starają się wykorzystywać informacji uzyskanych podczas pracy lub w jej wyniku.</p> <p>2.4 Ujawnienie informacji może być dozwolone za zgodą klientów lub gdy ujawnienie jest wymagane przez prawo (patrz Tust15).</p>	Zasada etyczna: Tłumacze ustni i pisemni zachowują poufność i nie ujawniają informacji pozyskanych w trakcie pracy.

3. Profesjonalizm

3.1 Przyjęcie zlecenia tłumaczenia ustnego lub pisemnego jest domyślną deklaracją kompetencji tłumacza ustnego lub tłumacza pisemnego dla wykonania danego zlecenia.

3.2 Tłumacze ustni i pisemni są zaznajomieni z różnymi kontekstami, strukturami instytucjonalnymi, terminologią i rodzajem dziedzin, w których przyjmują zlecenie.

3.3 Na życzenie zleceniodawcy tłumacze ustni i pisemni jasno pokazują swoje akredytacje w poszczególnych językach.

3.4 Jeśli w trakcie zlecenia tłumaczenia okaże się, że jest wymagana wiedza wykraczająca poza zakres kompetencji tłumacza, wówczas tłumacze ustni i pisemni powinni niezwłocznie poinformować o tym klienta(-ów) i podjąć działania na rzecz rozwiązania zaistniałej sytuacji poprzez wycofanie się z przyjętego zlecenia lub zastosowanie innego akceptowalnego planu działania.

3.5 Jeśli klient chce dokonać zmiany języka tłumaczenia ustnego lub pisemnego na inny język, może to zrobić tylko wtedy, gdy tłumacz ustny lub pisemny posiada odpowiednie kompetencje w tym języku.

Zasada etyczna:
Tłumacze ustni i pisemni podejmują tylko te prace, w których są kompetentni w językach, w których posiadają kwalifikacje zawodowe poprzez szkolenia i akredytacje.

4. Bezstronność	
<p>4.1 We wszystkich sytuacjach tłumaczenia ustnego i pisemnego wymagane jest zachowanie profesjonalnego dystansu.</p> <p>4.2 W przypadku, gdy bezstronność jest trudna do zachowania z powodu osobistych przekonań tłumaczy lub innych okoliczności, tłumacze ustni i pisemni nie przyjmują zlecenia lub proponują się z niego wycofać.</p> <p>4.3 Tłumacze ustni i pisemni nie ponoszą odpowiedzialności za to, co mówią lub piszą ich klienci.</p> <p>4.4. Tłumacze ustni i pisemni nie wyrażają swoich opinii, ani ustnie, ani pisemnie, na temat żadnej sprawy lub osoby podczas wykonywania zlecenia, bez względu na to czy są o to proszeni czy nie.</p> <p>4.5 Tłumacze ustni i pisemni otwarcie ujawniają wszelkie sprzeczności interesów, jak na przykład wykonywanie zleceń dla rodziny lub znajomych, oraz takich, które dotyczą ich pracodawców.</p> <p>4.6 Tłumacze ustni i pisemni nie polecają swoim klientom żadnych firm, agencji, spraw proceduralnych, merytorycznych lub istotnych kwestii, w których sami mają interes osobisty lub finansowy, bez uprzedniego powiadomienia o tym swoich klientów.</p>	<p>Zasada etyczna: Tłumacze ustni i pisemni przestrzegają obowiązku zachowania bezstronności we wszystkich kontaktach zawodowych. Tłumacze ustni są wolni od uprzedzeń w trakcie wymiany komunikatów między uczestnikami każdej tłumaczonej interakcji. Tłumacze pisemni nie wykazują stronniczości ani w stosunku do autora tekstu źródłowego ani do docelowych czytelników ich tłumaczenia.</p>

<p>5. Precyzyjność</p>	
<p>5.1 Tłumacze ustni i pisemni zapewniają precyzyjne tłumaczenia wypowiedzi źródłowych lub tekstu w języku docelowym. W tym celu precyzyjność oznacza optymalne i kompletne tłumaczenie, bez zniekształceń lub pominięć wraz z zachowaniem treści i intencji przekazu lub tekstu źródłowego. Tłumacze ustni i pisemni są w stanie zapewnić dokładne i pełne oddanie źródła przekazu wykorzystując zdobyte umiejętności i zrozumienie poprzez swoje szkolenie i wykształcenie.</p> <p>5.2 Tłumacze ustni i pisemni nie zmieniają, nie uzupełniają ani nie pomijają niczego z treści i intencji komunikatu źródłowego.</p> <p>5.3 Tłumacze ustni i pisemni przyjmują do wiadomości oraz niezwłocznie poprawiają wszelkie błędy w tłumaczeniu.</p> <p>5.4 Jeżeli pozwalają na to okoliczności, tłumacze ustni i pisemni proszą o powtórzenie, przeformułowanie lub wyjaśnienie w przypadku jakichkolwiek niejasności.</p>	<p>Zasada etyczna: Tłumacze ustni i pisemni kierują się swoim najlepszym profesjonalnym osądem, pozostając zawsze wierni znaczeniu tekstów i komunikatów.</p>

<p>6. Przejrzysty zakres i granice roli</p>	
<p>6.1 Tłumacze, w ramach swoich obowiązków związanych z tłumaczeniami ustnymi lub pisemnymi, nie przyjmują innych ról, takich jak rzecznictwo, udzielanie wskazówek bądź porad. Nawet w przypadkach, gdy takie inne zadania są powierzane (np. na podstawie szczególnych wymogów instytucjonalnych dotyczących pracowników), tłumacze nalegają, aby wszystkie strony uzgodniły jasne rozgraniczenie między tłumaczeniem ustnym i pisemnym a innymi zadaniami.</p> <p>6.2 Tłumacze ustni i pisemni przestrzegają granic zawodowych innych uczestników zaangażowanych w realizację zlecenia.</p> <p>6.3 Tłumacze ustni i pisemni zwracają uwagę na wszelkie sytuacje, w których inne strony źle rozumieją rolę tłumacza ustnego lub pisemnego lub mają niewłaściwe oczekiwania.</p> <p>6.4 Tłumacze ustni i pisemni rozumieją oraz pomagają swoim klientom zrozumieć różnicę pomiędzy kontaktami zawodowymi a osobistymi. Biorą na siebie odpowiedzialność za stworzenie i utrzymanie odpowiednich granic pomiędzy sobą i innymi uczestnikami podczas interakcji polegającej na wymianie komunikatów.</p>	<p>Zasada etyczna: Tłumacze ustni i pisemni utrzymują przejrzyste granice pomiędzy swoim zadaniem polegającym na ułatwianiu komunikacji poprzez wymianę komunikatów a wszelkimi zadaniami, które mogą być podejmowane przez inne strony zaangażowane w realizację zlecenia.</p>

7. Zachowywanie ścisłych relacji (współpraca zawodowa)

7.1 Tłumacze przestrzegają niniejszego Kodeksu za każdym razem, gdy wykonują tłumaczenie ustne czy pisemne – jako pracownicy, niezależni wykonawcy, podwykonawcy agencji bądź jako przełożeni lub pracodawcy innych tłumaczy ustnych i pisemnych.

7.2 Podczas wykonywania pracy jako niezależni wykonawcy, tłumacze ustni i pisemni postępują z klientami oraz agencjami w sposób uczciwy i przejrzysty.

7.3 Podczas wykonywania pracy za pośrednictwem agencji, tłumacze ustni i pisemni utrzymują te same standardy zawodowe, jak w przypadku pracy z klientami indywidualnymi.

7.4 Tłumacze ustni i pisemni zwracają się z prośbą o udzielenie informacji wprowadzających i dostępu do materiałów referencyjnych i informacji ogólnych przed rozpoczęciem pracy.

7.5 W tłumaczeniach ustnych tłumacze starają się zapewnić sobie takie środowisko fizyczne, które pozwala na optymalne przekazywanie komunikatów w danym kontekście. Obejmuje to korzystanie z wszelkich urządzeń i pomocy, których uczestnicy rozmowy zazwyczaj potrzebują do słuchania i mówienia, takich jak odpowiednie standardowe kabiny do tłumaczenia konferencyjnego lub odpowiednie fizyczne rozmieszczenie zapewniające poufność, lub środki bezpieczeństwa w przypadku zagrożenia fizycznego. Obejmuje to również zapewnienie miejsc siedzących i odpowiedniej ilości przerw, aby nie dopuścić do przemęczenia tłumacza.

7.6 Przez uznanie wspólnej odpowiedzialności za dostarczanie efektywnych usług językowych, tłumacze ustni i pisemni mogą oczekiwać, że agencje, pracodawcy lub klienci, którzy uznają niniejszy Kodeks jako obowiązujące zasady postępowania dla tłumaczy ustnych i pisemnych mają wdrożone odpowiednie procedury, które uznają obowiązki osób wykonujących zawód i wspierają tłumaczy ustnych i pisemnych w zapewnieniu warunków sformułowanych w punktach 7.4 i 7.5 powyżej.

Zasada etyczna:
Tłumacze ustni i pisemni są odpowiedzialni za jakość swojej pracy, bez względu na to, czy są pracownikami, niezależnymi wykonawcami, czy też podwykonawcami agencji tłumaczeniowych. Zawsze starają się zapewnić odpowiednie warunki pracy w celu wykonywania swoich obowiązków, w tym przestrzeni fizycznej, odpowiedniego wprowadzenia, klarownego zlecenia i jasnych protokołów postępowania dostosowanego do potrzeb określonych warunków danej instytucji. Dbają o to, aby przeznaczyć odpowiednią ilość czasu potrzebnego do wykonania pracy, pielęgnują relacje biznesowe oparte na wzajemnym szacunku z osobami, z którymi pracują i zachęcają ich do

zaznajomienia się
z rolą tłumacza
ustnego lub
pisemnego.

<p>8. Doskonalenie zawodowe</p> <p>8.1 Tłumacze ustni i pisemni poszerzają swoje umiejętności i wiedzę poprzez nieustanne doksztalcanie się i doskonalenie zawodowe przez cały czas trwania swojej kariery zawodowej.</p> <p>8.2 Tłumacze ustni i pisemni utrzymują biegłość języków i znajomość kultur w których oferują swoje profesjonalne usługi tłumaczeniowe.</p> <p>8.3 Tłumacze ustni i pisemni wspierają oraz zachęcają do doskonalenia zawodowego w ramach swojej profesji i wśród swoich kolegów i koleżanek.</p> <p>8.4 Tłumacze ustni i pisemni dokładają starań, aby być na bieżąco z nowymi trendami i zmianami oraz wynikami badań dotyczących ich dziedziny w celu doskonalenia kompetencji i praktyki.</p>	<p>Zasada etyczna:</p> <p>Tłumacze ustni i pisemni stale pogłębiają swoją wiedzę i umiejętności zawodowe.</p>
---	--

<p>9. Solidarność zawodowa</p> <p>9.1 Tłumacze ustni i pisemni wspierają oraz promują interesy zawodowe swoich kolegów i koleżanek oraz okazują sobie wzajemną pomoc.</p> <p>9.2 Tłumacze ustni i pisemni wspólnie rozwiązują wszelkie konflikty wśród kolegów i koleżanek tłumaczy w konstruktywny oraz profesjonalny sposób.</p> <p>9.3 Członkowie AUSIT zgłaszają wszelkie nierozwiązane konflikty z innymi członkami AUSIT do Rady Narodowej AUSIT (National Council). Rozstrzygające zdanie Rady jest wiążące dla członków, z prawem do odwołania lub ponownego rozpatrzenia w interesie utrzymania naturalnej sprawiedliwości.</p>	<p>Zasada etyczna:</p> <p>Tłumacze ustni i pisemni szanują oraz wspierają swoich kolegów i koleżanki wykonujące ten sam zawód oraz podtrzymują poważanie i zaufanie do zawodu tłumacza ustnego i pisemnego.</p>
---	--

Problemy regulaminowe specyficzne dla tłumaczy pisemnych

T1 Przed rozpoczęciem pracy, tłumacz pisemny upewnia się jaki jest zamierzony cel tłumaczenia i wymagana forma tłumaczenia.

T2 Tłumacze pisemni uzyskują od klienta, jeśli jest to możliwe, informacje, słownictwo i materiał referencyjny niezbędny do dostarczenia prawidłowego tłumaczenia w oczekiwanym czasie, traktują uzyskany materiał poufnie lub według poprzednich ustaleń. Jeśli klient posiada materiał referencyjny konieczny do tłumaczenia, ale nie dostarczy go tłumaczowi, tłumacz nie jest odpowiedzialny za nieścisłości w tłumaczeniu spowodowane tymi brakami.

T3 Tłumacze pisemni dostarczają tłumaczenie, które przekazuje znaczenie i założenia tekstu źródłowego w sposób pełny i obiektywny, zachowując specyfikę i wymagania języka docelowego i kultury, zgodne z celami zlecenia otrzymanymi od klienta.

T4 Tłumacze pisemni wykonują tłumaczenia tylko z języka źródłowego do docelowego, w którym posiadają kwalifikacje.

T5 Tłumacze pisemni wykonują tylko te prace, które odpowiadają ich kompetencjom tłumacza i gdy posiadają specjalistyczną wiedzę, niezbędne źródła, zdolności przekładu, poziom zrozumienia i płynność, która będzie zweryfikowana przez osobę posiadającą odpowiednią wiedzę i umiejętności.

T6 Jeśli tekst źródłowy zawiera specyficzne elementy, które należy wziąć pod uwagę przy wykonywaniu tłumaczenia, tłumacze dokładają wszelkich starań i kierują się doświadczeniem zawodowym, aby zwrócić na to uwagę klienta (z wyjątkiem przypadków, gdy oczekuje się lub wymaga, aby przetłumaczony dokument był dokładnym odzwierciedleniem całej treści tekstu źródłowego, znaczenia, stylu i języka, i dlatego tekst ten powinien być poświadczony). Elementy te mogą obejmować niejednoznaczności, nieścisłości faktów, błędy językowe, nie precyzyjną terminologię, język, który w ocenie tłumacza jest dyskryminujący lub sformułowania lub odniesienia, które zagrażałyby osiągnięciu zamiarów tekstu w kulturze języka docelowego.

T7 Jeśli tłumacz jest zatrudniony przez agencję, to nie kontaktuje się bezpośrednio z klientem agencji, z wyjątkiem warunków specjalnych zawartych w odpowiedniej umowie z agencją. Jeśli klient agencji bezpośrednio skontaktuje się z tłumaczem, wówczas tłumacz postępuje zgodnie z procedurami uzgodnionymi z agencją.

T8 Tłumacze mogą podzlecić przyjętą pracę innym tłumaczom, ale tylko tym, co do których są przekonani że posiadają niezbędne kompetencje i zasoby, jak również którzy przestrzegają niniejszego Kodeksu Etyki i Postępowania, a także zawsze przestrzegają wszelkich umów zawartych z klientem. W każdym przypadku odpowiedzialność za przetłumaczony tekst spoczywa na tłumaczu, który zlecił pracę innemu tłumaczowi, chyba że wyraźnie uzgodniono inaczej.

T9 Jeżeli tłumaczenie podlega weryfikacji lub kontroli przez innego tłumacza, poprawiona wersja jest zwracana pierwotnemu tłumaczowi do zatwierdzenia i zakończenia.

W przypadku wprowadzenia zmian w przetłumaczonym tekście po przekazaniu tekstu do

klienta bez zgody i wiedzy tłumacza, wówczas tłumacz nie ponosi odpowiedzialności za przetłumaczony tekst.

T10 Zawodowi tłumacze pracujący w dziedzinach obejmujących prawa autorskie starają się przestrzegać zasad określonych w zaleceniu UNESCO z Nairobi w sprawie ochrony prawnej tłumaczy i tłumaczeń oraz w Karcie Tłumacza FIT (patrz strona internetowa FIT <https://www.fit-ift.org/>).

Problemy regulaminowe specyficzne dla tłumaczy ustnych

Tust1 Czynności przygotowujące tłumacza polegają na uzyskaniu od zleceniodawcy/klienta możliwie jak najwięcej informacji wprowadzających, które umożliwią właściwe wykonanie tłumaczenia, a także traktują te materiały poufnie lub w sposób wyraźnie uzgodniony.

Całościowe tłumaczenie ustne

Tust2 Aby dokonać pełnego przekazu tego, co zostało powiedziane lub zasygnalizowane wszystkim stronom biorącym udział w spotkaniu, tłumacze przekazują prawidłowo i całościowo wszystko, co zostało zakomunikowane.

Tust3 Tłumacze mówią w pierwszej osobie.

Tust4 Tłumacze w swoim przekazie odzwierciedlają emocje rozmówców i nie łagodzą ani nie wzmacniają siły przekazu również w doborze słów. W specyficznych kontekstach, takich jakie stosuje się w sądzie lub w badaniach psychometrycznych, brak logiki, wahania lub niejasne wypowiedzi powinny być odzwierciedlone w tłumaczeniu.

Tust5 Jeżeli zostanie powiedziana oczywista nieprawda, tłumacz przekaże ją dokładnie w taki sam sposób w jaki została przedstawiona.

Stosunek do innych stron i rola, jaką tłumaczenie odgrywa w dialogach

Tust6 W sytuacjach, gdy niektórzy uczestnicy dialogu nie są przywykli do pracy z tłumaczami, tłumacz zachęca uczestników do zwracania się do siebie bezpośrednio.

Tust7 W sytuacjach, gdy obecna jest znaczna ilość uczestników i gdy tłumacz nie tłumaczy na głos dla wszystkich osób uczestniczących, wówczas tłumacz powinien umożliwić każdemu z uczestników zaangażowanie językowe, stosując równoczesne tłumaczenie szeptem, jeżeli taka forma jest dopuszczalna, lub w inny uzgodniony sposób. Taką metodę stosuje się w przypadku, gdy inni uczestnicy porozumiewają się w języku niezrozumiałym dla stron będących stronami spotkania.

Tust8 W przypadku niejasności tłumacz powinien prosić o powtórzenie, ponowne sformułowanie lub wyjaśnienie informując wszystkich uczestników o zaistniałych trudnościach.

Tust9 W nagłych wypadkach, gdy tłumacze nie mają możliwości odpowiednio zapoznać się ze sprawą ani nie mają odpowiedniej ilości czasu na przygotowanie się lub gdy chodzi o bezpieczeństwo/ochronę danych, wówczas informują o tym osobę odpowiedzialną lub osobę, która zainicjowała sesję i uczestniczy w niej.

Tust10 Tłumacze przekazują uczestnikom komentarze jakie wypowiadają strony spotkania, jak również informują o próbach stron angażowania tłumacza w ich prywatne lub jakiegokolwiek inne rozmowy. W rozmowach biznesowych lub międzyrządowych, gdzie jedna lub więcej stron ma swojego tłumacza, wskazanym jest, aby tłumacz relacjonował komentarze drugiej strony swojemu zleceniodawcy.

Tust11 Uczestnicy mogą mieć wzajemnie sprzeczne oczekiwania wobec tłumaczy. Oczekiwania te mogą stać w sprzeczności z etyką tłumacza. Z tego względu na tłumaczach spoczywa obowiązek określenia granic ich kompetencji. Do roli tłumacza należy również pomoc klientom w zrozumieniu jak należy zachować się w czasie tłumaczenia, aby sesja z tłumaczem przyniosła oczekiwane efekty. Tłumacze starają się, aby rozmowy prowadzone w okresach oczekiwania były prowadzone w miłej atmosferze, ale nie miały charakteru osobistego oraz aby informacje ujawnione w trakcie tych rozmów zostały utajnione.

Tust12 Tłumacze zaświadczać o swoich kwalifikacjach i o dokładności tłumaczenia, i jeżeli jest to wymagane, uzasadniają swoje wybory językowe, ale nie mogą gwarantować, że ich przekaz został zrozumiany przez uczestników spotkania; to pozostaje w gestii uczestników.

Zdalne tłumaczenie ustne

Tust13 Tłumacze zapoznają się z coraz bardziej rozpowszechnionym stosowaniem technologii w tłumaczeniu, takiej jak telefony, wideo i tłumaczenia przez Internet (technika wizualna) oraz różnymi urządzeniami do nagrywania i transmitowania. Tłumacze, którzy stosują te technologie w tłumaczeniach przygotowują się do pracy przy ich użyciu, starają się zrozumieć cele, jakim one służą i jak technologia kształtuje komunikowanie się. Instytucje, agencje i klienci stosujący te technologie są zachęceni do opracowania protokołów postępowania i informowania tłumaczy ustnych o ich stosowaniu, jak również o wszelkich ewentualnych, specyficznych wymaganiach względem nich.

Praca tłumacza w specjalistycznych instytucjach

Tust14 W warunkach, gdy tłumacze, poza obowiązkiem tłumaczenia pełnią dodatkową rolę ze względu na specyfikę miejsca pracy, wyraźnie określają, kiedy występują w charakterze tłumaczy i nie zmieniają ról bez uprzedzenia.

Tust15 W specyficznych sytuacjach, gdy tłumaczenie odbywa się w instytucji, gdzie obowiązek opieki lub zachowania bezpieczeństwa reguluje postępowanie uczestników, tak jak w służbie zdrowia lub miejscach pilnie strzeżonych, tłumacze stosują się do procedur tej instytucji, jak również postępują zgodnie z zasadami zawartymi w Kodeksie Etyki tłumacza.